

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Vălmășagul rusesc

Mai ieri se răspândise faima despre asasinarea fostului țar Nicolae II, pentruca ziua următoare să vestească desmintirea morții sale și refugiarea familiei împărătești la Londra, pe lângă proclamarea marelui duce Mihail, care este fratele lui Nicolae, de țar în Siberia, unde se pregătesc să intervină japonezii... Se trimit zilnic rapoarte despre biruințe: când de ale gardei roșii, când de ale trupelor cehe. Ba că Troțki și maximalistii au căzut dela putere, ba că vestitul Kerenski și-a făcut apariția la Londra și la Paris, și se pregătește să plece în America, să facă propagandă în favorul înțelegerii și să-și pornească iubiții compatrioți de-acasă iarăși în războiul, de care s'au desfiat fără voia lor.

În labirintul acesta al știrilor rusești aduce o lumină oarecare ziarul Journal de Genève într'un prim-articol, în care se spun următoarele:

Vechea Rusie se imparte astăzi în două grupuri principale. Un grup se formează din statele care — ajutate de germani — se organizează de nou, și anume: *Finlanda, Ucraina, provinciile sudestice și Caucazul*. Al doilea grup se compune din partea aceea a Rusiei, unde puterea se găsește încă în mâinile maximalistilor. Mai sânt, afară de acestea, teritorii care șovăiesc între cele două grupuri, cum este *Rusia Albă, peninsula Crimeea și Siberia*. Se poate afirma în general, că stăpânirea bolșevikiană se apropie de obștescul sfârșit, ca să tacă loc unei organizări nouă a Rusiei.

În Ucraina, sub conducerea lui Skoropadski, a ajuns la putere un guvern civil, a cărui țintă principală

este a face ordine. Deși acest guvern nu se bucură de iubirea prea mare a poporului, totuși se poate considera ca destul de tare, căci se razimă pe baionetele germane. Lângă dânsul, confederația sudestică întrunește căzăcimea dela Don, Cuban, Seret și Astrahan, precum și popoarele dela nordul Caucazului. Șeful acestei confederații este generalul *Crasnov*, care asemenea a luat titlul de hatman și poartă luptă pe moarte și viață cu maximaliștii. Cevaș mai departe, Caucazul și-a proclamat neatârarea, și a introdus ordine relativ de ajuns. Partea apuseană a Siberiei s'a liberat de sub domnia maximalistă, și se vorbește că și partea răsăriteană a Siberiei va scăpa în curând de stăpânirea aceasta.

Nouăle state urasc de o potrivă pe maximaliști. Ucraina și ținutul Donului au acum o singură țintă: deslegarea problemei agrare, restabilirea comunicației și aranjarea raporturilor economice. Aceasta, într'un câțva, s'a și făcut cu ajutorul germanilor. Este probabil că exemplul lor va fi urmat de statele sudice, precum și de Moscova și de Petersburg.

Ar urmă din toate acestea, că Rusia se va organiza pe baze *federative*. Chestiunea însă mai are o latură. Guvernul Ucrainei se poate susține numai cu ajutorul Germaniei; și, dacă ar voi să se libereze cu desăvârșire de sub influența germană, s'ar prăbuși imediat. În provinciile dela Don nu este unitate, Caucazul singur n'are multă putere, căci Georgia și Transcaucazul trăiesc în disarmonie. Cu un cuvânt, nicăiri nu există încă definitivă consolidare: Ordinea, câtă este pe teritoriile numite, a creiat-o cuceritorul. Este neîndoișor, că maximaliștii nu vor mai sta lungă vreme la stăpânire.

Astăzi se amintește ca lucru sigur, că japonezii au să intervină. Dar intervenirea lor *pentru cine* se face și *în contra cui*? La întrebarea aceasta abea vom găsi răspunsul, de oarece în momentul prezent așa se pare, că Germania a *câștigat pentru sine toate elementele rusești, iubitoare de ordine și doritoare de reforme*. Astăzi Germania hotărăște în Ucraina, ea a copleșit ținutul Donului, Caucazul și fără îndoială într'o buna dimineată își va face intrarea și în Rusia Mare. Dacă japonezii voiesc să se razime pe cineva sau pe ceva în Rusia, oare nu se poate presupune, *că vor fi siliți să se razime pe această unică înrăurire ce există acolo?* —

Cu toate observările acestea motivate ale ziarului din Geneva, presa din statele înțelegerii așteaptă ca Germania să fie biruită prin intervenirea Japoniei și prin «redeșteptarea» Rusiei, — care însă n'are: nici soldați, nici arme, nici pâne.

Statificarea școalelor noastre.

Ziarele din capitală aduc știrea: Arhiereii români rugaseră pe ministrul cultelor, contele Ioan Zichy, să nu continue, — sau cel puțin pe timpul războiului, să întrerupă, — lucrarea de statificare a școalelor românești din apropierea frontierei, — o lucrare începută sub ministeriul lui Béla Jankovich și urmată cu stăruință sub ministeriul contelui Albert Apponyi. Contele Ioan Zichy însă a declarat, că planuirea o consideră de foarte corectă, și că raporturile d'acum le află potrivite într'u realizarea ei. Cum se zvonește, «zona culturală» astfel formată, va lua ființă după toată probabilitatea în timpul cel mai scurt.

Ordine și disordine

(o) Profesorimea școalelor secundare din Ungaria s'a întrunit zilele acestea în congres, ținut în capitală, ca să dea glas doririlor sale privitoare la îmbunătățirea sorții morale și materiale a clasei aceleia de oameni, care este încredințată să fie crescătorea tinerilor de astăzi și a părinților de mâine.

Congresul, în vorbirile ținute cu această ocazie, a constatat, că anarhia economică, împreună cu războiul, amenință cu ruină morală institutele de învățământ ale țării. Poate nu este nici o altă țară aflătoare în război, unde stricăciunea moravurilor societății să fie atât de pronunțată ca tocmai la noi, unde se pare că este zadarnică orce luptă împotriva cămătăriei mărfurilor, și unde este atât de mare deosebirea între *muncă și plată*.

Stările acestea apasă în deosebi asupra învățătorilor și profesorilor, asupra oamenilor, dela cari așteptăm să muncească nu numai spre binele lor personal, ci mai ales în interesul generației ce li s'a dat spre creștere.

Hotărârile congresului profesoral cer, cu începerea anului școlar ce vine, adausuri de război în mărime de 150—200 la sută și alte ameliorări, pentru vremea de astăzi foarte moderate. Acestea le cer pe seama puterilor active, și pe seama profesorilor trecuți la penzie, fără considerare că este vorba de institute de-ale statului, sau de-ale confesiunilor.

O delegație a congresului s'a prezentat mai târziu la ministrul de culte și instrucțiune publică, contele Ioan Zichy, după aceea la ministrul președinte *Wekerle* și ministrul de fi-

FOIȘOARA

Marinarul

— Povestire de I. Dragoslav —
(Fine)

În urma lui punțile se ridicară. Încă odată răsună trambiița cu putere. Căpitanul intră la comandă. Coșul scoase fum mult și gros, și vaporul începu a leopăi ca o balenă uriașă ce abea se întoarce, la care glasurile de pe țarm cu cele de pe vapor se încrucișeau: «La revedere! La revedere!» Beretele soioase ale marinarilor și șepcile celor de pe vapor, la batistele, șepcile și pălăriile celor ce rămăneau, fluturau în aer și nu se auzeau de cât «Să ne scrii! Să ne scrieți!» pe când mame surori, neveste își ștergeau ochii de lacrimi, pe când cei ce auzise de romanul lui Iosif și al Mary-ei, șopteau: «Un an, săracul». Dumnezeu știe, a mai veni înapoi ori ba, în vreme ce prietenii căutau cu îngrijire să mângâie pe nevasta abea măritată care oftând, mușcându-și buzele, și cu ochii înlăcrămați, și obraji uzi de plâns flutura batista a lene, o batistă roșie, semnul înfocat al iubirii.

Un punct negru, într'un nour de fum ce se văzu la orizontul din spre răsărit, și totul pieri, în vreme ce alte puncte se

vedeau, alte coșuri fumegând, care puncte se măreau, creșteau, să lungeau în sus ca o știucă, și se apropiu cu stegulețe fălăind, și în vreme ce cei ce petrecuseră pe cei plecați, se porneau spre case, tot întornându-se pe întinsul spaimântător al apei, unde pierise atâta dor, atâta dragoste, ce îngheța de veci. Acum altă lume isvoră în port: camioane, trăsuri, tramvae încărcate cu lume, căruțe cu mărfuri, așteptând sosirea celor plecați și ei de luni, și chiar de un an.

Vaporul lui Iosif înainta ca o nălucă pe valurile înconjurte de orizonturi, de apă. Cer și apă, și nimic. Un orizont trecea, altul se deschidea, de par'că se afundă în iad.

După un drum de trei săptămâni aproape, a ajuns pe țărmul Irlandei. Aici Iosif scrisese o lungă scrisoare nevestei, că a ajuns în primul port englez, european, că nu i s'a întâmplat nimic, e sănătos și dorește și el vești de la dânsa, negreșit. Și să nu se mănhească că pleacă la Londra, de acolo la Hamburg, și la Constantinopol, și de acolo apoi se întoarce acasă, și încheie scrisoarea cu cele mai calde îmbrățișări și sărutări spunându-i să-i trimeată scrisoarea la Constantinopol la agenția engleză, iar cu cel dintâi vapor ce pleacă din Valentia trimise scrisoarea spre casă.

Trei luni nu a știut nimic de acasă, în care vreme a ajuns la Constantinopol. Eră cu o săptămână înaintea Paștilor creștinești. Drumul i-a fost bun, o furtună îi năcăli între Gibraltar și Alger. O noapte întreagă au chinuit cu valurile, și abea spre ziuă au scăpat trudiți și umeziți de ploaie.

Din ploaia asta Iosif se alese cu o moleșală și o durere ușoară de cap, și o lipsă de poftă de mâncare.

Însă, el nu le băga de seamă, ci mai mult se încorda, muncea pentru a-și înlesni pofta de mâncare și sângele în mișcare.

Dar toate astea se răsplătiră în de-ajuns, căci la Constantinopol la agenția engleză găsi o scrisoare de acasă, de la Mary. La primirea ei, simți ceva tainic și plin de viață renăscându-se într'însul și cu inima tremurând de nerăbdare, rupse plicul și citi:

«Singura și scumpa mea ființă, iubite Iosif!

Abea ți-am dat cea din urmă sărutare și plecând, ți-am dat-o par'că și pe cea din urmă. Ah, vapoarele și viața de marinar: Ce tristă este viața aceasta!

Întoarce-te scumpul meu cât mai degrabă, și când vei veni ai să găsești un mititel... care o să te sărute împreună cu

mine de mii de mii de ori. Îți voi așterne flori la sosire și pe vapor n'ai să mai mergi. Dumnezeu îți va găsi un locșor, și aici bine vom fi atunci! Pleacă vapoarașul, mă grăbesc, adio, adio, scumpul meu îndepărtat.

A ta până la moarte Mary.»

Asta îi umplu ochii de lacrimi și sufletul de duiosie nestăpânită, dar și de plăcere; înnebunise de bucurie și simțea cum înnebunește, cum gândurile triste de până atunci îi pieriseră din minte, cum inima lui se încălzi și se umplu de mândrie și de sburdălnicie. Și ar fi vrut, de-ar fi avut aripi, să zboare peste țări și mări până acasă; iar se gândi: Doar nu va fi mult, și va pleca înapoi, și înadavăr, decât să te însori și să mergi pe mare, mai bine ți-ai săpa un mormânt pe țărm în țara ta și te-ai odihni înalteea între ai tăi. Căci numai el știa ce suferise până atunci, fiind veșnic cu gândul acasă! «Da își zise el, după atâtea și atâtea gânduri: Mă voi duce acasă, și nu voi mai ieși pe mare. Imi voi găsi o pâine și lângă scumpa mea Mary. Sărmana, poate nu doarme nici noaptea!» Și par'că nu eră încredințat de ce citise, nu se săturase în destul și mai citi odată scrisoarea, și par'că rândurile erau sănătate, viață, vorbele se înfigeau adânc în sufletul lui, și săpau urme neuitate, de-

nanțe *Popovics*, și li-a înaintat proiectele de concluz aduse în congres.

Membrii guvernului au pus în vedere delegaților toate măsurile posibile, pentru a veni în ajutorul celor ce suferă fără temei. Căci de sine înțeles, dacă nu s'ar pune piept pentru acești muncitori idealști, reduși a se susține din modeste salarii, dauna va fi nu atât a lor, cât mai ales a instituțiilor ce reprezintă și a generațiilor viitoare ale statului ungar.

În aceste timpuri de jale, când lumea învrăjbită își încoardă forțele, de o parte să-și ușureze mizeria traiului de acasă, de altă parte să dobândească biruință pe câmpurile de sânge, — care este oare preocuparea unora dintre oamenii bisericii noastre ortodoxe?

Sinodul arhiepiscopiei, deși își începuse lucrările și luase câteva hotărâri, — putea să zică să le continue și să le sfârșească, — totuși le-a întrerupt, fără a lua în seamă starea excepțională a vremilor ne mai pomenește de astăzi.

Așa nu s'a mai hotărât nimic în afacerea întregirii salariilor dela institutele noastre din Brașov și Brad; nu s'a discutat nimic nici în chestiunea învățătorilor dela școalele din așa zisa «zonă culturală» — și în multe alte chestiuni școlare de importanță deosebită.

Vechii noștri adversari politici, ieșind din sinod, își urmează lucrarea, plasându-și rezultatul nemulțumirilor în coloanele unei gazete menite pentru *popor*, și în loc să caute a ușura poziția celor dela cârma bisericii, cari au puțința de a vedea mai corect situația, încearcă a-i împedea, a-i compromite și a-i face ridicoli...

Avem, durere, câțiva domni cu studii *teologice*, ocupând locuri cu răspundere, și totuși cheltuiindu-și istețimea într-o desvelă fără cruțare până și interiorul căsnicilor, respectat de orice ființă cu o brumă de bună educație...

Ce idei de cinste și de respect pentru mai marii bisericii se propovduesc prin asemenea mijloace urâte?

Ce iubire de adevăr, ce curaj al bărbăției se propagă în popor și în tinerime pe căile acestea piezișe?

Răspunsul, la întrebările de mai sus, se impune dela sine...

Ambasador german omorât. Telegramă din Berlin vestește, că în 6 I. c. doi indivizi necunoscuți au intrat în ambasada germană dela Moscova și au omorât pe ambasadorul, contele *Mirbach al Germaniei*, cu focuri de revolver și cu o bombă de mână. Atentatorii, cum se susține, agenți ai înțelegerii, au scăpat cu fuga.

Camera imperială germană. În ședința din 3 Iulie a. c. a Reichstagului german, la a treia citire a proiectului de buget, a vorbit șeful majorității din partidul socialist, deputatul *Scheidemann*, ales nu de mult vice-prezident al camerei, și a criticat cu multă asprime guvernul german și comănduirea armatei.

Scheidemann este de părere, că pacea generală, care o dorește *poporul german* s'o vadă realizată cât mai degrabă, nu se poate ajunge nici odată prin succese militare. Războiul nu poate fi întins cu anii; de aceea vorbitorul cere dela guvern să lucreze în mod hotărât pentru pace și să nu sufere ca în politică să se mestece prea mult comănduirea militară: tot omul să rămâie la ale sale.

Cuvântarea lui *Scheidemann* a fost acoperită de aplauzele furtunoase ale socialistilor și ale partidului din centru.

Sub-cancelarul *Payer* a încercat să apere guvernul și comănduirea, amintind din nou că ofertele de pace au rămas fără rezultat. Comănduirea — a zis sub-cancelarul — nu stă mai pe sus de orice critică; dar nu trebuie să se uite, cât de mult a făcut în interesul *poporului german*. Nu este nicăiri o țară, unde să nu fie contraste între guvern și comănduire.

Scheidemann, luând iarăș cuvântul, își susține cu mai multe probe învinuirile aduse. Afirmă, că tot comănduirea poartă vina pentru susținerea mai departe a stării de asediu și a cenzurii, care adeseori se lasă răpita fără nici un cumpăt. Cuvântarea a doua a lui *Scheidemann* a fost aplaudată ca și cea dintâi.

A murit sultanul

Mohamed sau *Mehmed V*, împăratul Turciei, a încetat din viață în seara de 3 Iulie 1918, în etate de 74 de ani.

Este al doilea cap încoronat, care a murit în cursul războiului actual.

Născut în Constantinopol la 1844 fusese al treilea fiu al sultanului *Abdul Medjid*, și purtase numele de *Reșad Effendi* până în 1909, când sub numele de *Mohamed V*, a ocupat locul detronatului sultan *Abdul Hamid II*, care l-a fost frate.

Domnia lui *Mohamed V*. n'a fost săracă în războaie. La început avuse de lucru cu revoluționarii din Macedonia și Albania. În toamna din 1912 izbucni războiul balcanic, în care Turcia își pierdu aproape toate provinciile europene.

În marele război universal a observat, timp de nouă luni, politica neutralității, până în April 1915, când s'a alăturat la

puterile centrale. În luptele din Dardanele armata turcească a respins cu glorie flota anglo-franceză. Atunci sultanul *Mohamed V*. luase numirea de *Ghazi* (învingătorul).

Mohamed V. a fost al 35-lea suveran din casa lui *Osman* și al 29-lea dela cucerirea Constantinopolului.

Din prilejul morții sultanului, orașul Budapesta, și celelalte orașe din țară, între cari și Sibiu, au arborat stindarde de dolii pe edificiile publice.

Conform legilor turcești, care cheamă la tron pe cel mai bătrân membru al familiei imperiale, urmașul lui *Mohamed V*. este prințul *Vahid Eddin*, care este fratele cel mai tânăr al răposatului și e născut la Constantinopol în 12 Iunie 1861.

Vahid Eddin a ocupat tronul sub numele de *Mehmed VI*.

Manifestația camerei ungare

— Pentru părechea domnitoare —

În urma veștilor răspândite cu multă răutate despre familia domnitoare, și cu deosebire despre împărăteasa și regina *Zita*, — pe care zvonurile acestea o consideră de vinovată pentru retragerea dela *Piave*, — s'au rostit în parlamentul ungar, cum am anunțat, două vorbiri, unde se exprimă de nou respectul tradițional și sentimentele de omagiu, ce le poartă întreaga țară pentru înalta Casă domnitoare.

Deputatul *Carol Huszár*, în motivarea interpelării sale, a zis următoarele:

Dușmanii noștri n'au fost în stare să-și ajungă cu arma scopurile războiului. De aceea se năzuiesc acum să îndeplinească prin muncă perfidă ceea ce n'au putut săvârși prin puterea soldaților și armatelor. Dușmanii noștri caută să samene în interiorul țării sămânța descompunerii, ca astfel să poată înfrânge frontul, pe care n'au fost în stare să-l biruiescă prin forțe militare. Știm că înțelegerea a organizat un ministeriu special, care să facă propagandă clandestină între hotarele țării, cu un aparat uriaș de cheltuieli.

S'au pus în circulație tot soiul de flecării, și tot felul de acuzări, minciuni, calomnii, bânueli, pentru seducerea oamenilor ușor crezători.

În timpul mai nou au implicat și numele reginei *Zita* în grămada aceasta a minciunilor. Nu voiesc să reproduc nici într-o formă flecăriile acestea (Vii aprobări) și variantele lor, căci se găsec în țară mulți zăpăciți, cari le dau crezământ, mai ales când șim că asemenea vorbe goale s'au răspândit și în Austria, în grad mai mare decât în Ungaria.

În vremile critice de astăzi nu este permis nici pe un moment să suferim, ca prin mijloace măestrite să se scadă autoritatea regală și iubirea de care se bucură familia domnitoare, căci întreaga societate din Ungaria împreună cu parlamentul, fără deosebire de partide, poartă alipire și credință neschimbată față de toți membrii familiei regale.

Am luat cuvântul, ca să dau ocazie

guvernului să se rostească aici în forul public. Asemenea învinuiri și calomnii răuticioase nu pot suporta lumina soarelui.

Înalta personalitate a reginei noastre stă cu mult mai sus, decât să aibă trebuință de apărarea noastră. Știm că regina *Zita* este modelul mamelor, știm că cea dintâi dintre faptele sale a fost: cedarea darului de încoronare pe seama păgubiților și copiilor ardeleni; iar când cu invaziunea din Ardeal, tot ea a fost aceea, care s'a îngrijit de alinarea mizeriilor de acolo, a vizitat azilele și spitalele, împărțind binefaceri. Pe terenul social filantropic dă exemple pentru orice femeie. Soldații invalizi, văduvele și orfanii din monarhie ar ști să povestească multe lucruri frumoase despre inima sa bună și despre mâna sa darnică.

Cu cât trăim zile mai grele, cu cât se sporesc dușmanii tronului și ai patriei, cu atât națiunea întreagă se îndreaptă cu mai mare iubire și supunere către regina *Zita*, care stă cu credință alături de încoronatul rege în vremile acestea sângeroase. (Vii aprobări).

(După aceasta citește interpelarea).

Ministrul prezident *Al. Wekerle* răspunde îndată: Indignare generală au produs știrile, care circulează de mult timp despre viața familială a domnitorului *Carol*, bănuind îndeosebi atitudinea reginei noastre iubite *Zita*.

Veștile acestea neadeverate le consider ca o nouă apariție în încercările dușmanilor noștri din înțelegere de a produce turburări și neîncredere în mijlocul populației dela noi.

Va fi de prisos să spun, că toate zvonurile răspândite sânt nu numai mincinoase, ci tocmai în urma conținutului lor sânt imposibilități și absurdități. (Aprobări generale.) și că sentimentul public este cu mult mai calduros față de părechea domnitoare, decât ca ele să poată fi crezute în oricare din cercurile populației.

Totuș, am socotit că este datoria mea a lua dispoziții ca să se pornească cercetări și să se descopere răspânditorii zvonurilor, pentru a fi pedepsiți cum merită.

Întreaga presă, fără a lua nici o măsură specială, contribuie de bună voie în scopul ca publicul să-și întoarcă fața cu groază de zvonurile păcătoase, și prin aceasta să se adâncească tot mai mult stima și iubirea, ce le păstrăm nealterate pentru *Maiestățile Lor Regele și Regina noastră*. (Aprobări și aplauze furtunoase).

Știrile războiului

Comunicatul oficial din 5 Iulie: Luptele dela gura *Piavei* nu s'au întrerupt. Puterile aruncate în foc de ambele părți stau în echilibru. Pe platoul celor Șapte comune și pe frontul tirolez domnește vie activitate de tunuri.

Dela frontul apusean: Înaintări dușmane la răsărit de *Ypern* au fost respinse. Atacuri de infanterie engleză pe țărmurile *Sommei* s'au prăbușit. — Lucrare artileriească vie pe țărmul vestic al *Avrei* și pe ambele laturi ale *Aisnei*.

umplea de o fericire nebună, de o duioșie găuitoare. Apoi sărută scrisoarea și o puse la sân, ca pe o comoară. În ziua aceea a fost mai liniștit; a spus la toți tovarășii de scrisoare și par'că toți, așa i se pără, că se bucură cu el, a mâncat mai bine, și a visat pe *Mary*: par'că eră bolnav, bolnav greu, și par'că *Mary* îl netezea pe frunte; îi simți mâna ca aevea, sărutarea ca aevea, a cuprins-o la sânul lui și i-a simțit trupul cald, bun și dulce, farmece pe cari le au numai femeile iubitoare și credincioase ca a lui. Când s'a trezit, în adevăr că îl dorea capul, îl dorea tot trupul, îi venea somn și gura îi era amară, arșă, și ar fi băut apă, și nu, dar totuși trase o gură de apă, însă asta îi aduse o toropeală mare și se culcă iar; a doua zi, nu se mai sculă; eră bolnav, îl dorea tot trupul, îl înjunghia în coaste. Vestii doctorului vaporului, care reduse totul la oboșală și îi spuse să stea liniștit prescriindu-i o rețetă.

Boala însă încetul cu încetul și-a făcut loc, dureri de cap, amețeli, slăbiciunile picioarelor, lipsa de pofță de mâncare crescă, somn adânc, căldură și sete nepotolită: ar fi mâncat tot acru. Totuși Iosif, de la început, nu s'a dat; eră prea voinic, prea bine legat; și nu prea băga seamă, căuta să învingă boala fără a se plânge. Însă se topea văzând cu ochii;

ochii i se duceau în orbite, umerii obrajilor eșeau ca niște umflături. Tovarășii lui le mai atribuiau și dorului de casă și grijei și îl întrebau: «Ce are?»

El se așeză pe bord cu fața în sus, își acoperea fața cu mâinile și răspundea: «Nimic». — «Fii cu inimă, Iosif, îi spunea ei; par'că numai tu te-ai însurat și te-ai dus. Așa e viața de marinar: vezi soția, copilul, părinții cu sfârșitul pe limbă, și te duci. Par'că noi n'am fost tot așa ca tine. — «He-hei! îi spuse alt tovarăș cu barba făcută fus și cărunță, nevasta mea eră pe moarte, și când a sunat sirena, eram în port».

Dar tocmai astea nu-i făceau decât îi amărau sufletul. Într-o zi, o tusă seacă, însoțită de junghieri îi sbuciumă trupul, picioarele se muiau, ameți și căzu jos.

Atunci văzură toți că e bolnav. Căpitanul și doctorul văzură că e boală grea; iar ajunși la Varna, chemă un medic, care se rosti pentru dublă pneumonie și fără speranță; îi dădu o rețetă pe care o făcu ca de obicei la una din farmacii. Timp de opt zile, gogi Iosif, stingându-se și fără să-i poată da cine-va un ajutor, vedea moartea cu ochii, și asta numai gândindu-se la scumpa lui *Mary*, îl chinuia strâșnic, îl dăra mai rău. Acum îi părea rău că se însurase; barim, nu avea la ce să se chinuiască un suflet pe urma lui. Și

se gândea la mititelul ce avea să vie, și își zicea: «Sărmanul, nu va ști nici cine a fost tatăl lui. Are să audă ca de o poveste amară, că părintele lui a murit pe mare înainte ca el, mititelul, să se nască. Cine știe sărmănelul? o avea, nu o avea cineva milă de dânsul? Tare-i greu, când se trezește un copil orfan!»...

Și și-amintea că și el eră orfan; și tatăl său a fost marinar; eră copil, se ținea încă de rochia mamei lui, când a plecat tatăl lui cu un vapor. Și și-amintea cum înainte de a se suie pe punte, l-a ridicat întâi în sus. S'a uitat la el și l-a sărutat cu ochii plini de lacrimi. Apoi pe mama lui și a plecat; a văzut vaporul până s'a pierdut în orizont, și pe tatăl lui care fălăia o batistă roșie. De atunci, nu l-a mai văzut; a pierit în o furtună. Și dacă această soartă a avut și el dar, să moară tot pe mare, ofta gemând: «Viața de marinar, viață pe jumătate îngropată, viață de «vântură lume!» A șasea zi, puterile îl părăsiră cu desăvârșire și căzu în nesimțire; acum nu mai vedea, nu mai simțea pe nimeni, nu scotea de cât țipete ascuțite și sufla greu, un marinar îl păzea la cap și îi citea niște versete din o carte de rugăciuni. Vaporul cum nu plecase din Varna, doctorul străin mai venise, și îl îngrijise fără să-i aducă vre-o îmbunătățire, ba într-o zi, spuse că totul e sfârșit și nenorocitul

peste o zi două va trece dincolo de viața pământească.

A treia zi, vaporul descărcat de o parte de mărfuri, luă drumul spre *Constanța*, ca de acolo să plece la *Odesa*. Pe drum bietul Iosif se stinsese. Steagul fu coborât la jumătatea catargului, semn că unul din echipagiul vaporului a părăsit toate ale lumii. Tovarășii l-au spălat, l-au îmbrăcat cu hainele cele mai bune, și l-au așezat în sala de mâncare pe un catafalc făcut din lăzi; însă când l-au desbrăcat, am uitat să spun că la sân, în dreptul inimii, găsiră mototolită scrisoarea de la *Mary*. Își poate orcine închipui jalea tuturor, că fie-care eră despărțit de a lui, și supus la toate nenorocirile, și cine știe ce păstrează fie-cărui ziua de mâne. Gătit în striele de sărbătoare, și pe catafalcul de lăzi, nenorocitul Iosif, pe pieptul lui, sub mâinile încrucișate ținea scrisoarea de la *Mary*. În revărsatul zorilor, vaporul ajunsese la *Balcic*...

Căpitanul se coboră în port, unde ceru de la autorități învoire să se aducă un preot, și să se dea voie să se așeze corpul în o biserică, prohodindu-se după legile noastre creștinești. Muzica militară însoți pe marinar la biserica ortodoxă în cântări de preoți și în sunet de clopote, iar a treia zi un detașament de soldați români, în cântece și în salve de puști, și

Subscrieți la noul împrumut de război!!!

Nr. 6519/1918.

(149) 1—3

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan dă pe 6 ani, cu începere din 23 Aprilie 1919, în arândă un fânaț din Cărpiniș, tractul Abrudului, aparținător fundațiunii Manovicu, cuprins în foaia catastrală Nr. 999 sub numerii topografici 905/2 și 905/1 în estenziune de 18 jugăre 35. pe calea licitațiunii publice, care se va ține la Joi 9/22 August 1918, la orele 11 a. m. în cancelaria consistorului arhidiecezan (Str. Măcelarilor Nr. 45) parter în dreapta, biroul prezidial.

Până la acest termen se primesc și oferte închise și sigilate, provăzute cu timbru de 1 coroană și cu vadiu de 10% dela prețul strigării, care s'a stabilit cu 600 cor., deci vadiul are să fie de 60 cor. în număr ori hârtie de valoare.

În ziua de licitare oferentii, cari vor să liciteze verbal, au asemenea să pună vadiu de 60 cor. la mâna comisariatului Nicolae Ivan, asesor consistorial.

Condițiile de licitare și alte informațiuni se pot lua dela referentul asesor Nicolae Ivan, până la ziua de licitare.

Sibiu, în 13/26 Iunie 1918.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Nr. 66/1918.

(147) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățătoare la școala confesională rom. din Balșa, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreunate următoarele beneficii:

- salariu fundamental dela parohie 100 coroane;
- relut de cvartir 240 coroane;
- relut de grădină 20 coroane;
- restul de salariu dela 100 cor. în sus, e votat dela stat sub Nr. 25,735/1915 VII se va asemna pe baza documentelor învățătoarei care va fi aleasă.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca învățătoarea să pozează bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salariului dela stat. — Să propună lucrul de mână dela clasa II în sus.

Reflectantele să se prezinte în comună înainte de alegere, pentru a se face cunoscute.

Cererile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiterial ort. român din Geoagiu—Algyógy, în termenul deschis.

Balșa, la 10/23 Iunie 1918.

Din ședința comitetului parohial ca scaun școlar.

M. Todea m. p.,
președinte.

N. Nan m. p.,
notar.

Nr. 229/1918. Vidi:

Ioan Popovici,
photopop.

QMSXYKZLMXVZ

nu înțelegem

pentru ce sânt frumoase unele dame; dar vom înțelege, îndată ce aflăm că întrebuințază pudră-Diana și cremă-Diana.

Prețurile:

Doză de probă. . . . 3— K
Doză mare 6— K

De vânzare pretutindeni!

Junci de vânzare

6 junci bălani și doi albi, de 16—18 luni, toți frumoși, se vând din lipsă de nutreț, cu prețuri ieftine. Tot acolo se găsește de vânzare un car de boi în bună stare. Adresa la administrația acestei foi. (144) 2—3

4 cai de povară

sunt de vânzare la domnul Adolf Rummler, Sibiu, Strada Schwimmschul Nr. 10. (146) 3—3

Potire, Discuri, Linguri,
Cădelnițe, Cruci și
: : : Cădelnițe : : :

se pot procura prin

Librăria Arhidiecezană.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățăto-
: : rilor gr.-or. români din Biharia : :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu
: Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericesti

de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

A viz

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“,

cu o comoadă verandă; ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concertă cea dintâi muzică de țigani din Sibiu.

Pentru binevoitorul concurs al onoratului public se roagă:

7—50 (133)

Anton Iosef Fark.

Pieșe muzicale de Tib. Brediceanu.

Doine și cântece românești pe teme populare.

(Canto și piano)

Caiet I (ediția a doua).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puțul cucului.
Spune, mândro, adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Bădișor departor.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne luna 'n nor.

Caiet II (ediția a doua).

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiduceșc I.
După ochi ca murele.
Trageți voi boi.
Cine n'are dor pe vale.

Caiet III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagăna-te frunzuliță.
Turtura din valea sacă.
Cântec haiduceșc II.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă dorul.

Caiet IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.
Când treci, bade, pe la noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Caiet V.

Nou!

Măi Timiș, apă rece.
De când, bade, tu te-ai dus.
Floricea de pe apă.
Cântec haiduceșc III.

Bade, după dumneata.
Cucule cu peană sură.
Toată lumea-i dintr'un neam.
Câte flori sânt pe pământ.

Nou!

Jocuri românești pe teme populare.

(Piano solo)

Caiet I (ediția a doua).

De doi (Lugojana) I.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora (ca în Banat) I.
Ardeleana (ca în Banat) II.

Caiet II (ediția a doua).

Ardeleana (ca în Banat) III.
Pe picior II.
Ardeleana II.
Țarina.
Invărtita I.
De doi II.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caiet III (ediția a doua).

Brâu III.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Hategana.
Invărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Ardeleana) IV.
Brâu IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.

Caiet IV

Hora (ca în Banat) II.
Invărtita III.
Brâu V.
Pe picior IV.
Ardeleana V.
Brâu (Danfu) VI.
Ardeleana (ca în Banat) VI.
Din Maramurăș.

Caiet V.

Nou!

Hora III (a fetelor).
Ardeleana VI.
De doi III.
Brâu VII.

Invărtita IV.
Ardeleana (ca în Banat) VII.
Ardeleana VII.
Brâu VIII.

Nou!

Prețul unui caiet Cor. 10— fr.

La sezătoare,

Icoană din popor (I act cu un preludiu). Text de C. Sandu-Aldea și I. Borgia.

Cuprinsul:

Preludiu și cor.

Nr. 1. Doina lui Sorin.
„ 2. Mândruță cu ochii verzi.
„ 3. Cântec din bătrâni.

Nr. 4. A lui Moș Marin.

„ 5. Melodrama.
„ 6. Cântecul Ilenei.
„ 7. De masă.
„ 8. Scenă.

Nr. 9. Cântec haiduceșc.

„ 9a. Solo de fluiet.
„ 10. Brâu.
„ 11. Duet.
„ 12. Invărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano Cor. 16— fr.

Rândunica, vals (ediția a doua)

Viorele, vals (ediția a doua)

Aurora, vals

Quadrille, pe motive românești

Preludiu Hora din «Serata etnografică» (ediția a doua)

Hora (Do ♯ minor — Cis moll) (ediția a doua)

Nou! Hora (Re ♯ major — Des dur)

Nou! Hora (La ♯ major — As dur)

Cor. 5— fr.

„ 5— „

„ 5— „

„ 5— „

„ 5— „

„ 4— „

„ 4— „

„ 4— „

Pieșele epuizate au apărut în edițiuni noi. : : De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general: LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ Sibiu (Nagyszeben).